

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 165/19
Luksemburgā, 2019. gada 19. decembrī

Ģenerālvokāta secinājumi lietā C-311/18
Data Protection Commissioner/Facebook Ireland Limited,
Maximillian Schrems

**Ģenerālvokāts H. Saugmandsgors Ēe [H. Saugmandsgaard Øe] uzskata, ka
Komisijas Lēmums 2010/87/ES par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas
datu pārsūtīšanu trešajās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem ir spēkā**

Vispārējā datu aizsardzības regulā (VDAR) ¹, tāpat kā direktīvā par personas datu apstrādi ², kas tika aizstāta ar pirmo minēto, ir noteikts, ka personas datus var pārsūtīt uz trešo valsti, ja tā šiem datiem nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni. Ja nav Komisijas lēmuma, kurā tikusi konstatēta attiecīgās trešās valsts nodrošinātā aizsardzības līmeņa pietiekamība, atbildīgais par datu apstrādi tomēr var datus nosūtīt, ja tas sniedz atbilstošas garantijas. Šīs garantijas tostarp var izpausties kā līgums datu nosūtītāja un to saņēmēja starpā, kurā ietvertas Komisijas lēmumā paredzētas aizsardzības standartklauzulas. Ar Lēmumu 2010/87/ES ³ Komisija noteica līguma standartklauzulas attiecībā uz personas datu pārsūtīšanu trešajās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem. Šī lieta ir par minētā lēmuma spēkā esamību.

Pamatlietas fakti un priekšvēsture

Pamatlietas priekšvēsture sniedzas līdz tiesvedībai, kuru uzsāka *Maximillian Schrems*, *Facebook* lietotājs no Austrijas, un kurā 2015. gada 6. oktobrī jau ir ticis pasludināts Tiesas spriedums ("spriedums lietā *Schrems*") ⁴.

Tādu Savienībā dzīvojošu *Facebook* lietotāju kā *M. Schrems* datus *Facebook Inc.* Īrijas meitasuzņēmums *Facebook Ireland* pilnībā vai daļēji pārsūtīja uz Amerikas Savienoto Valstu teritorijā esošiem serveriem, kur tie tika apstrādāti. 2013. gadā *M. Schrems* iesniedza sūdzību Īrijas iestādei, kuras uzdevums ir uzraudzīt personas datu aizsardzības tiesiskā regulējuma piemērošanu (turpmāk tekstā – "uzraudzības iestāde"), uzskatot, ka, ņemot vērā *Edward Snowden* atklātos faktus par Amerikas Savienoto Valstu izlūkdienestu (īpaši *National Security Agency* jeb "NSA") darbībām, Amerikas Savienoto Valstu tiesības un prakse nesniedz uz šo valsti nosūtīto datu pietiekamu aizsardzību pret valsts iestāžu uzraudzību. Uzraudzības iestāde šo sūdzību noraidīja, pamatojot tostarp, ka 2000. gada 26. jūlija lēmumā ⁵ Komisija uzskatīja, ka tā sauktā "drošības zonas" ⁶ režīma ietvaros Amerikas Savienotās Valstis nodrošina pietiekamu pārsūtīto personas datu aizsardzības līmeni.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46 (OV 2016, L 119, 1. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.).

³ Komisijas Lēmums (2010. gada 5. februāris) par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas datu pārsūtīšanu trešās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (OV 2010, L 39, 5. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2016/2297 (2016. gada 16. decembris) (OV 2016, L 344, 100. lpp.).

⁴ Tiesas spriedums, 2015. gada 6. oktobris, *Schrems*, C-362/14, (skat. arī PP Nr. 117/15)

⁵ Komisijas lēmums 2000/520/EK (2000. gada 26. jūlijs) atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 95/46/EK par pienācīgu aizsardzību, kas noteikta ar privātuma drošības zonas principiem un attiecīgajiem visbiežāk uzdotajiem jautājumiem, kurus izdevusi ASV Tirdzniecības ministrija (OV 2000, L 215, 7. lpp.).

⁶ Drošības zonas režīms ietver virkni personas datu aizsardzības principu, kurus Amerikas uzņēmumi var piemērot brīvprātīgi.

Ar spriedumu lietā *Schrems* Tiesa, atbildot uz *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) jautājumu, “drošības zonas” lēmumu atzina par spēkā neesošu.

Pēc sprieduma lietā *Schrems* pasludināšanas iesniedzējtiesa atcēla lēmumu, ar ko uzraudzības iestāde bija noraidījusi *M. Schrems* sūdzību, un nosūtīja to šai iestādei atkārtotai izskatīšanai. Tā uzsāka izmeklēšanu un aicināja *M. Schrems* pārformulēt savu sūdzību, ņemot vērā faktu, ka “drošības zonas” lēmums bija ticis atcelts.

Šai nolūkā *M. Schrems* lūdza *Facebook Ireland* norādīt juridisko pamatu *Facebook* lietotāju personas datu pārsūtīšanai no Savienības uz Amerikas Savienotajām Valstīm. *Facebook Ireland* norādīja uz tās un *Facebook Inc* starpā noslēgto līgumu par datu pārsūtīšanu un apstrādi (*data transfer processing agreement*), kas ir piemērojams kopš 2015. gada 20. novembra, un atsaucās uz Lēmumu 2010/87.

Savā pārformulētajā sūdzībā *M. Schrems* norādīja, pirmkārt, ka šī līguma noteikumi neatbilst Lēmumam 2010/87 paredzētajām līguma standartklauzulām un, otrkārt, ka šīs līguma standartklauzulas nekādā ziņā nevar būt pamats viņa personas datu pārsūtīšanai uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Protī, *M. Schrems* apgalvo, ka datu subjektiem nav nekādu tiesiskās aizsardzības līdzekļu, lai tie Amerikas Savienotajās Valstīs varētu aizsargāt savas tiesības uz privāto dzīvi un personas datu aizsardzību. Šādos apstākļos *M. Schrems* lūdza uzraudzības iestādei apturēt šo datu pārsūtīšanu atbilstoši Lēmumam 2010/87.

Uzsākot izmeklēšanu, uzraudzības iestāde vēlējās noskaidrot, vai Amerikas Savienotās Valstis Savienības pilsoņu personas datiem nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni un, ja izrādītos, ka tas tā nav, vai atsaukšanās uz līguma standartklauzulām ir pietiekama garantija minēto personu pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzībai. Tā kā uzraudzības iestāde uzskatīja, ka *M. Schrems* sūdzības sekmes ir atkarīgas no tā, vai Lēmums 2010/87 ir spēkā, tā vērsās *High Court*, lai pēdējā minētā savukārt šai saistībā uzdotu jautājumu Tiesai. *High Court* arī iesniedza šīs iestādes prasīto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Šodien nolasītajos secinājumos ģenerālvokāts **Henriks Saugmandsgors Ēe** piedāvā Tiesai **savā atbildē norādīt, ka, izvērtējot jautājumus, nav atklājušies apstākļi, kas varētu ietekmēt Lēmuma 2010/87 spēkā esamību.**

Ģenerālvokāts vispirms norāda, ka pamatlīta ir vērsta vienīgi uz to, lai noteiktu, vai spēkā ir Lēmums 2010/87, kurā Komisija ir paredzējusi līguma standartklauzulas, kas ir minētas kā pamats *M. Schrems* sūdzībā norādītajai datu pārsūtīšanai.

Ģenerālvokāts uzskata, pirmkārt, ka Savienības tiesības ir piemērojamas personas datu pārsūtīšanai uz trešajām valstīm, kad šie dati atbilst komerciāliem mērķiem, pat ja šīs trešās valsts iestādes pārsūtītos datus var apstrādāt valsts drošības mērķiem.

Otrkārt, ģenerālvokāts konstatē, ka VDAR normu par datu pārsūtīšanu uz trešajām valstīm mērķis ir nodrošināt augsta personas datu aizsardzības līmeņa saglabāšanu neatkarīgi no tā, vai dati tiek pārsūtīti, pamatojoties uz lēmumu par aizsardzības līmeņa pietiekamību, vai saskaņā ar pārsūtītāja sniegtajām atbilstošajām garantijām. Viņa ieskatā, veids, kādā to sasniegt, ir atkarīgs no pārsūtīšanas juridiskā pamata. No vienas puses, lēmuma par aizsardzības līmeņa pietiekamību mērķis ir konstatēt, ka konkrēta trešā valsts ar tajā spēkā esošo regulējumu un praksi nodrošina personu, kuru dati tiek pārsūtīti, pamattiesību aizsardzību tādā līmenī, kas būtībā ir pielīdzināms no VDAR, to lasot kopā ar Hartu, izrietošajam līmenim. No otras puses, **ar datu pārsūtītāja tostarp līgumiskā veidā sniegtajām atbilstošajām garantijām vien ir jāspēj nodrošināt šādu aizsardzības līmeni.** Šajā ziņā ar Komisijas pieņemtajām līguma standartklauzulām ir izveidots vispārējs mehānisms, kas piemērojams datu pārsūtīšanai neatkarīgi no tā, kas ir galamērķa trešā valsts un kāds ir tajā garantētais drošības līmenis.

Treškārt, ģenerālvokāts turpinājumā veic Lēmuma 2010/87 spēkā esamības pārbaudi Hartas kontekstā. Viņš uzskata, ka tas, ka šis lēmums un tajā ietvertās līguma standartklauzulas galamērķa trešās valsts iestādēm nav saistoši un tādējādi nav šķērslis datu saņēmējam uzlikt

pienākumus, kas ir pretrunā šīm klauzulām, pats par sevi nav pamats šo lēmumu atzīt par spēkā neesošu. Lēmuma 2010/87 atbilstība Hartai ir atkarīga no tā, vai pastāv pietiekami stabili mehānismi, kas ļauj nodrošināt, ka atbilstoši līguma standartklauzulām datu pārsūtīšana tiek apturēta vai aizliegta, ja klauzulas tiek pārkāptas vai tās nav iespējams ievērot.

Viņš uzskata, ka tā tas ir gadījumā, ja **atbildīgajiem par datu pārstrādi vai to bezdarbības gadījumā uzraudzības iestādēm ir pienākums apturēt vai aizliegt datu pārsūtīšanu, kad no līguma standartklauzulām izrietošo pienākumu un galamērķa trešās valsts tiesībās noteikto pienākumu kolīzijas gadījumā minētās klauzulas nevar tikt ievērotas.**

Turklāt ģenerālvokāts konstatē, ka iesniedzējtiesa netieši ir apšaubījusi dažus Komisijas vērtējumus, kas ietverti tās 2016. gada 12. jūlija lēmumā, sauktā par “privātuma vairogu”⁷. Šajā lēmumā Komisija ir konstatējusi, ka Amerikas Savienotās Valstis nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni personas datiem, kas šajā lēmumā iedibinātā režīma ietvaros tiek pārsūtīti no Savienības, tostarp ņemot vērā ar Amerikas izlūkošanas iestāžu piekļuvi šiem datiem saistītās garantijas, kā arī personām, kuru dati tiek apstrādāti, sniegto aizsardzību⁸. Ģenerālvokāts atzīst, ka, lai atrisinātu strīdu pamatlietā, Tiesai nav nepieciešams lemt par “privātuma vairoga” lēmuma spēkā esamību, jo šis strīds ir tikai un vienīgi par Lēmuma 2010/87 spēkā esamību. Taču ģenerālvokāts pakārtoti izklāsta iemeslus, kas viņam liek šaubīties par “drošības vairoga” lēmuma spēkā esamību, ņemot vērā tiesību uz privātās dzīves aizsardzību ievērošanu un personas datu aizsardzību, kā arī tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību.

ATGĀDINĀJUMS: Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokātu pienākumos ietilpst, ievērojot pilnīgu neatkarību, piedāvāt Tiesai juridiskus risinājumus viņiem nozīmētās lietās. Tiesas tiesneši šobrīd uzsāk apspriest šo lietu, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns secinājumu teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā to sniegšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Secinājumu nolasīšanas attēli ir pieejami [“Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106

---

⁷ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2016/1250 (2016. gada 12. jūlijs) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu [95/46] par pienācīgu aizsardzību, ko nodrošina ES un ASV privātuma vairogs (OV 2016, L 207, 1. lpp.).

⁸ Gluži kā iepriekš “drošības zonas” lēmums, arī “drošības vairoga” lēmums ir balstīts uz uzņēmumu labprātīgu pakļaušanos virknei principu par personas datu aizsardzību.